

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2026/1124

z dnia 26 maja 2026 r.

w sprawie zawieszenia procedury uszlachetniania czynnego surowego cukru trzcinowego w celu uzyskania cukru białego

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007⁽¹⁾, w szczególności jego art. 195 i art. 229 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W art. 195 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 przewidziano możliwość zawieszenia przez Komisję procedury uszlachetniania czynnego w przypadku wystąpienia lub prawdopodobieństwa wystąpienia zakłóceń na rynku unijnym. Środek przewidziany w tym artykule jest środkiem o zasięgu ogólnym, przyjętym przez Komisję w drodze rozporządzenia wykonawczego Komisji.
- (2) Uszlachetnianie czynne jest specjalną procedurą celną określoną w art. 256 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013⁽²⁾, zgodnie z którą towary nieunijne mogą być wykorzystywane bezcłowo i nieodpłatnie na obszarze celnym Unii w ramach co najmniej jednego procesu przetwarzania przed ich powrotnym wywozem lub dopuszczeniem do obrotu na obszarze celnym Unii, z zastrzeżeniem mających zastosowanie należności celnych przywozowych i opłat przywozowych. Podmioty unijne składają wniosek o pozwolenie na stosowanie procedury uszlachetniania czynnego na podstawie art. 211 ust. 1 tego rozporządzenia.
- (3) W ramach uszlachetniania czynnego istnieją dwie procedury: towary nieunijne mogą być przywożone, przetwarzane i ostatecznie powrotnie wywożone (IM-EX) lub podmioty mogą złożyć wniosek o pozwolenie na uprzedni wywóz produktów przetworzonych uzyskanych z towarów ekwiwalentnych, składających się z towarów unijnych, po którym, w ograniczonym okresie, towary nieunijne, zastąpione towarami ekwiwalentnymi, mogą być przywiezione na obszar celny Unii bezcłowo i nieodpłatnie oraz dopuszczone do obrotu na obszarze celnym Unii (EX-IM). W przypadku cukru załącznik 71-04 do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE)⁽³⁾ 2015/2446 zezwala na wykorzystanie towarów ekwiwalentnych między surowym cukrem trzcinowym nieunijnym objętym kodami CN 1701 13 90 i 1701 14 90 a burakami cukrowymi objętymi kodem CN 1212 91 80, pod warunkiem że uzyskiwane są produkty przetworzone objęte kodem CN 1701 99 10 (cukier biały).
- (4) Importer bezcłowego cukru surowego może być innym podmiotem niż eksporter cukru rafinowanego i może mieć siedzibę w innym państwie członkowskim. W związku z tym wywóz cukru białego lub cukru w produkcie przetworzonym może prowadzić do bezcłowego przywozu surowego cukru nieunijnego do państwa członkowskiego innego niż państwo, w którym miał miejsce pierwotny wywóz. Zasadą przewodnią procedury uszlachetniania czynnego jest zrównoważenie ilości towarów przywożonych bezcłowo i nieodpłatnie z odpowiadającym im wywozem towarów przetworzonych, w których skład te towary weszły. W sytuacji EX-IM, gdy przywóz ma miejsce w innym państwie członkowskim, wywóz cukru z jednego państwa członkowskiego może jednak prowadzić do zwiększenia dostępności cukru w innym państwie członkowskim i wpływać na handel wewnątrzunijny.

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>).

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego (Dz.U. L 343 z 29.12.2015, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

- (5) W odniesieniu do unijnego rynku cukru jako całości statystyki Eurostatu dotyczące handlu pokazują, że przywóz w ramach procedury uszlachetniania czynnego wzrósł w ciągu ostatnich trzech lat gospodarczych. W roku gospodarczym 2022/23 przywieziono 393 371 ton cukru surowego i 236 201 ton cukru białego. W roku gospodarczym 2024/25 przywóz cukru surowego wzrósł do 587 472 ton, natomiast przywóz cukru białego spadł do 154 915 ton, co oznacza, że całkowita wielkość przywozu cukru w ramach procedury uszlachetniania czynnego wyniosła 742 387 ton, co odpowiada 5 % popytu na rynku unijnym.
- (6) W pierwszych trzech miesiącach roku gospodarczego 2025/26 w ramach procedury uszlachetniania czynnego przywieziono 257 405 ton cukru surowego i 61 537 ton cukru białego. W porównaniu z pierwszymi trzema miesiącami roku gospodarczego 2024/25 stosowanie procedury uszlachetniania czynnego wzrosło o 43 %. Jeżeli tempo przywozu utrzyma się, przywóz w ramach procedury uszlachetniania czynnego za cały rok gospodarczy może ostatecznie osiągnąć poziom 8 % szacowanego popytu w Unii w odniesieniu do roku gospodarczego 2025/26.
- (7) Z informacji zawartych w powiadomieniach państw członkowskich dotyczących cen cukru białego, powierzchni upraw buraków cukrowych i produkcji cukru białego, przekazanych na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/1185 ^(*), wynika, że niedawny okres wysokich cen cukru zwiększył atrakcyjność finansową upraw, co doprowadziło do zwiększenia powierzchni upraw buraków cukrowych w latach gospodarczych 2023/24 i 2024/25. Produkcja cukru białego wzrosła odpowiednio z 15,6 mln ton w roku gospodarczym 2023/24 do 16,6 mln ton w roku gospodarczym 2024/25. W tym samym okresie popyt w Unii utrzymywał się na stałym poziomie 15,3 mln ton.
- (8) Zwiększona dostępność, stagnacja popytu i znaczny spadek cen na rynkach światowych doprowadziły do spadku średniej unijnej ceny cukru białego od początku 2024 r. Ostatnia dostępna średnia cena unijna wynosi 516 EUR za tonę w styczniu 2025 r., co oznacza spadek z najwyższego poziomu 856 EUR za tonę w grudniu 2023 r.
- (9) Szereg unijnych uczestników rynku zareagowało na nadwyżkę podaży, zmniejszając produkcję buraków cukrowych i cukru białego w Unii. W roku gospodarczym 2025/26 powierzchnia upraw buraka cukrowego zmniejszyła się o 12 %. W wyniku korzystnych warunków uprawy szacowana produkcja została jednak zmniejszona jedynie o 3 % do 16 mln ton cukru białego. Biorąc pod uwagę sytuację na rynku światowym, oczekuje się, że znaczna część nadwyżki produkcji zostanie dodana do już znacznych poziomów zapasów cukru w Unii, które zgodnie z powiadomieniami państw członkowskich przekazanymi na podstawie rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/1185 wyniosły 2,3 mln ton na koniec roku gospodarczego 2024/25 w porównaniu z 1,5 mln ton na początku roku gospodarczego 2022/23.
- (10) Oprócz zmniejszenia powierzchni upraw buraka cukrowego reakcja rynku przybrała również formę wyraźnie zwiększonego wywozu cukru białego. Statystyki Eurostatu dotyczące handlu za lata 2022/23–2024/25 pokazują, że unijny rynek cukru uległ zmianie z rynku przywozu netto na rynek wywozu netto. W tym okresie zwykły wywóz cukru wzrósł z 0,6 mln ton do 1,6 mln ton, podczas gdy zwykły przywóz zmniejszył się z 2,3 mln ton do 0,6 mln ton. Odzwierciedla to zmniejszone zapotrzebowanie na cukier z państw trzecich na rynku unijnym oraz nadwyżkę produkcji unijnej.
- (11) Według statystyk Eurostatu dotyczących handlu w latach gospodarczych 2022/23 i 2024/25 przywóz w ramach zwykłego przywozu i przywozu w ramach procedury uszlachetniania czynnego łącznie spadł z 3 mln ton do 1,4 mln ton cukru. Przywóz w ramach procedury uszlachetniania czynnego stanowił jednak 54 % całkowitego przywozu cukru w roku 2024/2025 w porównaniu z 21 % w roku 2022/2023. W pierwszych trzech miesiącach roku gospodarczego 2025/26 udział przywozu w ramach procedury uszlachetniania czynnego wynosił 58 % łącznego przywozu. W związku z tym częstsze stosowanie procedury uszlachetniania czynnego w coraz większym stopniu wypierało popyt na cukier pochodzący z Unii i osłabiało skutki rynkowe zmniejszenia zwykłego przywozu i zwiększenia zwykłego wywozu.

(*) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/1185 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 i (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do przekazywanych Komisji powiadomień o informacjach i dokumentach oraz zmieniające i uchylające niektóre rozporządzenia Komisji (Dz.U. L 171 z 4.7.2017, s. 113, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1185/oj).

- (12) Ponadto przejście od zwykłego przywozu cukru do przywozu w ramach procedury uszlachetniania czynnego wywiera dodatkową presję na średnią cenę w Unii, ponieważ średnia wartość przywozu (koszt, ubezpieczenie, fracht – CIF) w ramach procedury uszlachetniania czynnego jest niższa niż średnia wartość CIF zwykłego przywozu. W ramach procedury uszlachetniania czynnego unijne podmioty gospodarcze mogą przywozić bezcłowo i nieodpłatnie cukier z bardziej konkurencyjnych miejsc pochodzenia niż miejsca pochodzenia, które mają preferencyjny dostęp do rynku unijnego. W szczególności rosnący udział przywozu cukru surowego, który w przypadku procedury uszlachetniania czynnego EX-IM może zostać poddany rafinacji i dopuszczony do swobodnego obrotu na rynku wewnętrznym Unii, wywiera presję na unijne ceny cukru, narażając rynek w większym stopniu na niskie ceny na rynku światowym, i powoduje opóźnienia w ożywieniu rynku. Zmniejsza to również skuteczność starannie skalibrowanych ustaleń dotyczących dostępu do rynku wynegocjowanych w ramach dwustronnych i wielostronnych umów handlowych, w których cukier uznaje się za produkt wrażliwy, zgodnie z wnioskiem Grupy Wysokiego Szczebla ds. Cukru zawartym w jej sprawozdaniu z dnia 5 lipca 2019 r. ^(?).
- (13) Konkretnie w roku gospodarczym 2024/25 surowy cukier trzcinowy objęty kodem CN 1701 14 90 przywożony w ramach procedury uszlachetniania czynnego miał średnią wartość CIF wynoszącą 469 EUR za tonę w porównaniu ze średnią wartością CIF wynoszącą 604 EUR za tonę w przypadku zwykłego przywozu surowego cukru trzcinowego objętego kodem CN 1701 14 10. Te ceny CIF oblicza się na podstawie wartości i wielkości tego przywozu zgodnie ze statystykami Eurostatu dotyczącymi handlu. W ramach zwykłego przywozu surowy cukier trzcinowy przywożony w celu uzyskania cukru białego jest objęty kodem CN 1701 14 10, który podlega procedurze końcowego przeznaczenia. W ramach procedury uszlachetniania czynnego stosuje się kod CN 1701 14 90 w odniesieniu do surowego cukru trzcinowego przywożonego w celu uzyskania cukru białego.
- (14) Chociaż przywóz cukru objętego procedurą uszlachetniania czynnego jest zrównoważony wywozem produktów przetworzonych, nadmierne stosowanie procedury uszlachetniania czynnego, w szczególności przywozu surowego cukru trzcinowego w celu uzyskania cukru białego, wypiera popyt na cukier pochodzący z Unii na rynku unijnym. Przyczynia się to do osłabienia pozycji negocjacyjnej unijnych producentów cukru, opóźnia zawieranie umów oraz zwiększa prawdopodobieństwo akumulacji zapasów i sprzedaży po obniżonych cenach. Skutki te mogą zmienić kształtowanie się cen i planowanie sprzedaży na rynku unijnym, a tym samym spowodować zakłócenia na rynku.
- (15) W związku z powyższym Komisja uważa, że na unijnym rynku cukru występują zakłócenia i może on ulegać dodatkowym zakłóceniom przez stale rosnący udział przywozu w ramach procedury uszlachetniania czynnego, w szczególności w odniesieniu do surowego cukru trzcinowego wykorzystywanego do uzyskania cukru białego, którego wartość CIF była niższa od wartości CIF przywozu zwykłego i znacznie niższa od średniej ceny unijnej.
- (16) Należy zatem zawiesić stosowanie procedury uszlachetniania czynnego w sektorze cukru w odniesieniu do surowego cukru trzcinowego wykorzystywanego do uzyskania cukru białego. Biorąc pod uwagę, że wzrost przywozu w ramach procedury uszlachetniania czynnego dotyczy głównie przywozu surowego cukru trzcinowego, który ma największy udział w całkowitym stosowaniu procedury uszlachetniania czynnego i w przypadku którego różnica w cenie w porównaniu ze zwykłym przywozem jest największa, proporcjonalne jest jedynie częściowe zawieszenie stosowania procedury uszlachetniania czynnego, czyli jedynie w odniesieniu do surowego cukru trzcinowego wykorzystywanego do uzyskania cukru białego.
- (17) Aby uniknąć dalszych zakłóceń na rynku, należy zatem zawiesić udzielanie nowych pozwoleń na uszlachetnianie czynne cukru surowego objętego kodami CN 1701 13 90 i 1701 14 90 wykorzystywanego do uzyskiwania cukru białego oraz wykorzystywanie cukru jako towaru ekwiwalentnego, jak opisano w załączniku 71-04 do rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/2446, z dniem opublikowania niniejszego rozporządzenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Aby utrzymać pewność prawa i uniknąć zakłóceń w wypełnianiu już obowiązujących zobowiązań umownych wynikających z już udzielonych pozwoleń, należy przewidzieć okres przejściowy wynoszący trzydzieści dni, po upływie którego należy zawiesić te istniejące pozwolenia, które uprawniają do stosowania uszlachetniania czynnego w odniesieniu do surowego cukru trzcinowego lub stosowania towarów ekwiwalentnych.
- (18) W świetle szacunków produkcji na rok gospodarczy 2025/26 oraz skumulowanych zapasów, które zostaną przeniesione na rok gospodarczy 2026/27, przewiduje się, że po zakończeniu bieżącego roku gospodarczego 2025/26 rynek nadal będzie podatny na zakłócenia spowodowane przywozem w ramach procedury uszlachetniania czynnego. Należy zatem zawiesić odpowiednie ustalenia dotyczące procedury uszlachetniania czynnego w odniesieniu do surowego cukru trzcinowego na okres 12 miesięcy do dnia 27 maja 2027 r. Komisja dokona przeglądu skutków zawieszenia w ciągu sześciu miesięcy od daty jego wejścia w życie.
- (19) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych – Rośliny Uprawne i Oliwa z Oliwek,

^(?) https://agriculture.ec.europa.eu/farming/crop-productions-and-plant-based-products/wine_en.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zawieszają się stosowanie procedury uszlachetniania czynnego w odniesieniu do surowego cukru trzcinowego objętego kodami CN 1701 13 90 i 1701 14 90, wykorzystywanego do uzyskiwania produktów przetworzonych objętych kodem CN 1701 99 10 (cukier biały).
2. Ust. 1 nie ma zastosowania do przywozu dokonanego w ramach ustaleń dotyczących procedury uszlachetniania czynnego w okresie 30 dni od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie pozwoleń ważnych w tym dniu.

Artykuł 2

W terminie sześciu miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia Komisja dokonuje przeglądu skutków zawieszenia przewidzianego w art. 1 i wprowadza wszelkie niezbędne stosowne środki.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 27 maja 2027 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 maja 2026 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN